

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY SIEDLCE**

z dnia ..... 2021 r.

w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Siedlce na rok 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U.2020 poz. 1378) oraz art. 41 ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2277) Rada Gminy Siedlce uchwała co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Siedlce na Rok 2021, którego treść stanowi załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Siedlce.

§ 3.

Traci moc Uchwała XXVIII/343/2021 z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Siedlce na rok 2021.

§ 4.

Uchwała wchodzi z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Andrzej Rymuza

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA GMINY SIEDLCE NA ROK 2021

WPROWADZENIE

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Siedlce na rok 2021, zwany dalej „Programem”, określa priorytetowe kierunki działań związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w oparciu o zadania własne gminy, wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.). Ustawa ta nakłada na organy administracji państwowej oraz jednostki samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, działania na rzecz trzeźwości, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, wspierania działalności w tym zakresie. Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- o tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- o działalność wychowawczą i informacyjną;
- o ograniczanie dostępności alkoholu;
- o leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- o zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- o przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- o wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi część Strategii Rozwoju Gminy Siedlce na lata 2016 – 2026 oraz uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Niniejszy program jest kontynuacją i rozwinięciem wcześniej zainicjowanych i sprawdzonych działań profilaktycznych zawartych w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Siedlce na rok 2020 oraz Programie Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Siedlce na rok 2020. Głównym celem Programu jest ograniczenie problemów wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i zapobieganie powstawaniu nowych, podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu, prowadzenie skoordynowanych działań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych.

Na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy mieszkaniec gminy, niezależnie od tego, czy jest osobą pijącą, czy też nie. Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie z tego tytułu ponosi społeczeństwo i budżet państwa. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, między innymi: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i ich rozwiązywanie powinno być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji

samorządowej. Nadając właściwą rangę rozwiązywaniu problemów alkoholowych, pomniejszamy szerokie spektrum szkód zdrowotnych, społecznych, a także koszty ekonomiczne, jakie powoduje nadużywanie alkoholu zarówno w środowisku rodzinnym jak i społecznym. Istotą działań związanych z minimalizacją problemów alkoholowych jest poprawa jakości życia wszystkich mieszkańców naszej gminy, nie tylko rodzin i osób z problemem alkoholowym. Profilaktyka uzależnień to ogół działań zmierzających do zapobiegania, opóźniania lub redukcji używania substancji psychoaktywnych i/lub związanych z tym negatywnych skutków.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Badania ogólnopolskie

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) szacuje, że alkohol pije 2,3 mld ludzi na świecie. Jest on odpowiedzialny za 5% wszystkich zgonów. Spośród tej grupy 2,3 mln stanowili mężczyźni. Ze wszystkich zgonów mających związek ze spożywaniem alkoholu 28% było efektem obrażeń odniesionych w wypadkach drogowych, aktów przemocy, samookaleczenia, 21% było związanych ze schorzeniami układu trawiennego, 19% z chorobami układu krążenia, pozostałe zaś z chorobami zakaźnymi, nowotworami, zaburzeniami psychicznymi. Na schorzenia spowodowane piciem alkoholu cierpi 237 mln mężczyzn i 46 mln kobiet na świecie.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie – na ok. 2,5 mln. W 2019 roku zanotowano w Polsce wzrost spożycia wódek, likierów i innych napojów spirytusowych, a także wina i miodów pitnych. Spadło natomiast spożycie piwa. Z danych GUS wynika, że statystyczny Polak wypił w 2019 roku 97,1 litra piwa na głowę wobec 100,5 litra w 2018 roku. Dla porównania w 2017 roku było to 98,5 litra na głowę. W 2015 roku spożycie piwa na głowę wyniosło 99,1 litra, a w 2010 roku – 90,2 litra. 15 lat temu, w 2005 roku statystyczny Polak wypił 80,7 litra piwa. W 2019 roku Polak wypił też 3,7 litra na głowę wódek, likierów i innych napojów spirytusowych w przeliczeniu na 100% alkoholu wobec 3,3 litra w 2018 roku. W 2017 roku było to również 3,3 litra na głowę. W 2015 roku spożycie napojów spirytusowych na głowę wyniosło 3,2 litra, a w 2010 roku – 3,2 litra, natomiast w 2005 roku statystyczny Polak wypił 2,5 litra napojów spirytusowych.

W 2019 r. wśród uczniów w wieku 15-16 lat i 17-18 lat, przeprowadzono ogólnopolskie badanie ankietowe ESPAD. Badanie to zostało zrealizowane przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy Instytutu Psychiatrii i Neurologii. Celem badania była ocena rozmiarów zjawiska używania substancji psychoaktywnych (w tym alkoholu i narkotyków) wśród młodzieży szkolnej, identyfikacja i pomiar czynników wpływających na rozmiary tego zjawiska oraz sprawdzenie trendów w zakresie używania substancji przez młodzież i czynników warunkujących to zjawisko. Badania wskazały, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak ma to miejsce w dorosłej części społeczeństwa. Próby picia ma za sobą 84% z młodszej grupy i 96% uczniów starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 47% piętnasto-szesnastolatków i 76% siedemnasto-osiemnastolatków. Porównanie wyników badania z 2019 r. z wynikami wcześniejszych badań wskazuje na trend spadkowy rozpowszechnienia picia wśród młodzieży szkolnej zapoczątkowany w 2007 r. Wcześniej obserwowano tendencje wzrostową.

W zakresie wskaźników picia alkoholu przez uczniów w latach 1995-2007 obserwowano proces zacierania się różnic między dziewczętami i chłopcami, który w 2011 r. uległ zahamowaniu. W czasie ostatnich ośmiu lat odnotować trzeba wznowienie tego procesu. W 2019 r. odsetki dziewcząt, które piły w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem są nieznacznie wyższe, niż jak analogiczne odsetki chłopców. Stało się tak za sprawą większego spadku rozpowszechnienia picia wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Szczególnym wyzwaniem pozostaje znaczne rozpowszechnienie picia alkoholu przez dziewczęta. Wyniki uzyskane w 2019 r. potwierdziły skalę potrzeb w zakresie profilaktyki alkoholowej adresowanej do dziewcząt.

W 2019 r. w obu grupach obserwujemy spadek. Chociaż w czasie ostatnich 16 lat w młodszej grupie badanych daje się zauważyć pozytywną tendencję, to abstynencja do osiemnastego roku życia dla przeważającej większości nastolatków wciąż stanowi aktualne wyzwanie. Badania zwracają również uwagę na wysoki poziom dostępności napojów alkoholowych dla młodych ludzi. Jednakże należy odnotować powolny spadek tej dostępności. Ponadto ilość uczniów dokonujących zakupów napojów alkoholowych według badań się zmniejszyła, szczególnie jeśli chodzi o zakup piwa.

Wyniki badania ESPAD wskazują, że w zakresie ograniczania dostępności alkoholu dla nieletnich osiągnięto pewne sukcesy. Jest to jednak proces długoterminowy, który warto w dalszym ciągu wspierać. Ponadto badania wskazały, iż większość młodzieży jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z piciem alkoholu. O stopniu ryzyka, według ocen respondentów, w znacznym stopniu decyduje wzór picia. W 2015 r. odnotowano zahamowanie tendencji spadkowej traktowania picia alkoholu w jako zachowania bardzo ryzykownego, a w przypadku intensywnego picia nawet jej odwrócenie. W 2019 r. obserwujemy wzrost odsetków uczniów przypisujących każdemu ze wzorów picia alkoholu duże ryzyko.

W 2019 r. w stosunku do 2015 r. odnotować trzeba bardziej liberalne podejście rodziców do picia alkoholu przez ich pociechy. Wyniki badania ESPAD sugerują pewne sukcesy w ograniczaniu dostępności alkoholu dla nieletnich. Ten długoterminowy proces jest wart dalszego wsparcia. Ograniczanie dostępności alkoholu, to jedna z najbardziej obiecujących strategii ograniczania problemów alkoholowych.

Diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych w gminie Siedlce

Diagnoza problemów związanych z zagrożeniem alkoholowym na terenie gminy Siedlce pokrywa się z problemami notowanymi na terenie całego kraju. Należą do nich:

- Szkody występujące u członków rodzin a problemem alkoholowym;
- Przemoc w rodzinie spowodowana nadużywaniem alkoholu;
- Wpływ alkoholu na popełnienie przestępstw;
- Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy;
- Prowadzenie pojazdów mechanicznych w stanie nietrzeźwości i pod wpływem działania innych substancji odurzających;
- Uszkodzenie zdrowia spowodowane spożywaniem alkoholu;
- Zwiększona umieralność w młodym wieku;
- Wzrost spożycia alkoholu przez kobiety;
- Uszkodzenie rozwoju psychofizycznego i kariery edukacyjnej pijącej młodzieży.

W niniejszym Programie diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych oparta została na danych uzyskanych z instytucji i organizacji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, wynikach wcześniejszych badań prowadzonych na terenie gminy wśród młodzieży oraz wynikach diagnozy lokalnych problemów społecznych oraz zasobów w strefie profilaktyki w gminie Siedlce z 2014 roku”. Uwzględniono również ogólnopolskie dane statystyczne oraz wyniki z przeprowadzonych ankiet na terenie Gminy Siedlce w 2018/2019 roku w ramach Kampanii: „Widzę-rozmawiam-reaguję. O zagrożeniach czyhających na współczesną młodzież” oraz diagnozie problemów związanych z bezpieczeństwem młodzieży szkolnej w kontekście wybranych uzależnień przeprowadzonej w roku szkolnym 2019/2020 wśród uczniów klas VII i VIII Zespołów Oświatowych gminy Siedlce.

Gmina Siedlce liczy ponad 18 tysięcy mieszkańców, zamieszkujących w 35 sołectwach. Specyfika Gminy polega na tym, że obejmuje teren wokół granic administracyjnych miasta Siedlce. Gmina powiązana jest z nim ekonomicznie, społecznie, kulturowo oraz religijnie. Ma to korzystny wpływ na funkcjonowanie rodzin, między innymi w zakresie możliwości zatrudnienia, ale z drugiej strony zwiększa anonimowość. To z kolei ułatwia dostępność do środków psychoaktywnych, podnosząc czynniki ryzyka zachowań aspołecznych, a także utrudnia przeprowadzenie pełnej diagnozy problemów związanych z alkoholem, np. w zakresie korzystania z pomocy organizacji i instytucji, które nie prowadzą statystyk w podziale na poszczególne gminy. Wśród przyczyn sprzyjających powstawaniu problemów alkoholowych można tu wskazać sytuację materialną rodzin; długotrwałe bezrobocie; przemoc i wykluczenie społeczne oraz dostępność do alkoholu i łatwość jego zakupu.

Podstawowym źródłem utrzymania większości rodzin jest praca zarobkowa w Siedlcach. Mieszkańcy często przebywają w mieście, załatwiają sprawy urzędowe, korzystają z opieki medycznej i robią zakupy. Bliskość miasta ma istotny wpływ na mapę problemów społeczności lokalnej w gminie Siedlce, szczególnie ma to miejsce w odniesieniu do zagadnień związanych z dostępnością do alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Pod względem ilości mieszkańców jest największą gminą powiatu siedleckiego. Ma to korzystny wpływ na funkcjonowanie rodzin, między innymi w zakresie możliwości zatrudnienia, jednocześnie zwiększa anonimowość. To z kolei ułatwia dostępność młodzieży do środków psychoaktywnych, podnosząc czynnik ryzyka zachowań aspołecznych wśród młodzieży. Według informacji Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach gmina Siedlce ze względu na swoje położenie jest najbardziej zagrożoną przestępstwami gminą powiatu siedleckiego. Z danych zawartych w raporcie wynika, iż w ostatnim okresie nieznacznie zarysował się wzrost liczby przestępstw kryminalnych, najbardziej uciążliwych dla mieszkańców gminy. Ujawniono m.in. 36 osób kierujących pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości oraz 15 przestępstw z ustawy o narkomanii.

W gminie Siedlce działa siedem Zespołów Oświatowych, w których nauki pobiera 2424 dzieci. Placówki oświatowe zajmują się wychowaniem uczniów i posiadają opracowane i wdrożone procedury reagowania na sytuacje, w przypadku używania narkotyków, alkoholu lub popełnienia czynów karalnych przez ucznia. Szkoły realizują programy profilaktyki uniwersalnej, a także programy dla rodziców i programy wczesnej interwencji adresowane do uczniów używających substancji psychoaktywnych. W działaniach tych szkoły współpracują z policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, która znajduje się na terenie gminy oraz ośrodkami uzależnień. W kompetencji poradni leży m.in. profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka.

1. Dostępność alkoholu na terenie gminy

Alkohol jest specyficznym, odmiennym od innych produktów towarem. Wymaga specjalnych regulacji prawno-administracyjnych oraz finansowych, umożliwiających wyższy stopień kontroli niż ta,

która obowiązuje w systemie wolnorynkowym wobec innych produktów. Według wszelkich badań ograniczenie dostępności alkoholu jest czynnikiem zmniejszającym szkody związane z jego używaniem. Zebrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych na terenie Gminy Siedlce wskazują, iż w latach 2014-2016 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych utrzymywała się na stałym poziomie, natomiast w roku 2017 liczba punktów sprzedaży zmniejszyła się i utrzymała się na podobnym poziomie w roku 2018. W roku 2019 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosiła 31, w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) było 5 punktów.

W 2015 roku na 1 punkt sprzedaży przypadało 376 mieszkańców, a w 2018 roku - 474 mieszkańców, co wskazuje na zmniejszenie dostępności napojów alkoholowych, jednak biorąc pod uwagę wzrost dostępności alkoholu na terenie miasta, w tym na jego obrzeżach, należy stwierdzić, że w naszym środowisku wzrastają możliwości zakupu alkoholu przez mieszkańców gminy. W 2018 roku liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zmieniała się i w ciągu roku wynosiła 41 punktów, w tym 6 w miejscu sprzedaży i 35 poza miejscem sprzedaży, ale już na koniec roku było 39 punktów, co świadczy o spadku w stosunku do poprzednich lat. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) po dogłębnych badaniach ustaliła w miarę bezpieczną liczbę punktów sprzedaży na jednego mieszkańca. Jeden punkt powinien przypadać na 1000 osób, a w Polsce średnio jeden punkt sprzedaży wypada na 273 naszych obywateli.

W poprzednich latach na terenie gminy Siedlce nie podjęto decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

L.p.		ROK				
		2015	2016	2017	2018	2019
1	liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych łącznie, w tym:	47	47	40	39	36
A	do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	41	41	34	33	31
B	do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale)	6	6	6	6	5
2	liczba mieszkańców	17 695	18195	18350	18496	18306
3	liczba mieszkańców na 1 punkt	376	387	459	474	508

Liczba miejsc sprzedaży napojów alkoholowych w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Siedlce

2. Zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży

Z diagnozy problemów lokalnych z 2014 roku wynika, że udział nastolatków podejmujących próby zakupu poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych jest wyższy w grupie młodzieży starszej. Wskaźnik ten jest w najmniejszym stopniu zróżnicowany w przypadku prób zakupu wina (0,7% młodszych uczniów i 3,0% starszych uczniów). Większa różnica miała miejsce w przypadku prób zakupu papierosów (7,7% młodszych uczniów i 12% starszych uczniów). Największa w przypadku prób zakupu piwa (5,6% młodszych uczniów i 13% starszych uczniów) i wódki (0,7% młodszych uczniów i 7% starszych uczniów). Powyższe dane, uzupełnione wynikami badań przeprowadzonych wśród nauczycieli i mieszkańców, wskazują, że w ocenie respondentów poziom dostępności napojów alkoholowych dla młodzieży jest wysoki. Według 81% badanych nauczycieli uczniowie w środowisku mają dostęp do papierosów, zdaniem 40% mają dostęp do alkoholu. W ocenie ponad połowy badanej grupy mieszkańców młodzież ma dostęp do papierosów, a według 39,6% ma dostęp do alkoholu. O dostępności alkoholu i papierosów świadczą

wyniki badań w zakresie sięgania przez badaną młodzież po wymienione wyżej substancje psychoaktywne. Przeprowadzone badania wykazały, że 74,1% szóstoklasistów uważa, że ich starsi koledzy palą papierosy (90,7% uczniów klas starszych).

W roku szkolnym 2018/2019 na terenie gminy Siedlce przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród dzieci i młodzieży szkolnej w ramach Kampanii: „Widzę-rozmawiam-reaguję. O zagrożeniach czyhających na współczesną młodzież”. Grupę badawczą stanowiły klasy I-III - 513 osób, klasy IV-VI - 581 osób, klasy VII-VIII - 378 osób oraz uczniów w wieku 14 lat - 211 osób. Pytania ankietowe dotyczyły problematyki z zakresu cyberzagrożeń, cyberagresji, cyberprzemocy oraz substancji psychoaktywnych. Miejscem publicznym, w którym najczęściej pity jest alkohol w ocenie 61% badanych mieszkańców gminy jest sklep lub jego okolice; 45,5% wymieniło przystanek autobusowy; 12,8% inne miejsca, m. in. las, boisko, pole, puste działki; 9,9% uważa, że są to okolice świetlicy, remizy. Według niespełna 11% badanych w ich miejscowości nie zdarzają się sytuacje picia alkoholu w miejscach publicznych.

Na potrzeby diagnozy problemów związanych z bezpieczeństwem młodzieży szkolnej w kontekście wybranych uzależnień przeprowadzone zostały badania w roku szkolnym 2019/2020 wśród uczniów klas VII i VIII Zespołów Oświatowych gminy Siedlce. Badanie kwestionariuszem ankiety przeprowadzono na próbie liczącej 118 respondentów, z czego 48 badanych uczy się w klasie VII, co stanowi 40,7 % całości grupy badawczej, a 70 osób w klasie VIII, co daje 59,3% wśród badanych. Wśród respondentów było 50% chłopców oraz 50% stanowiły dziewczyny.

Młodzież szkolna, to młodzi ludzie, którzy w przeciwieństwie do ludzi dorosłych, nie przewidują pewnych niebezpieczeństw. Uczniowie klas VII i VIII znajdują się w szczególnej fazie życia – to okres dojrzewania, a praktycy i teoretycy wychowania podkreślają, że to czas dynamicznego rozwoju, wielkich zmian w zakresie obrazu siebie i społecznej percepcji jednostki, tworzenia nowych wzorów relacji interpersonalnych, nowych doświadczeń osobistych i społecznych. Nastolatek podejmuje nowe zadania, aby rozwijać umiejętności społeczne. Wśród uczniów badanej populacji wskazano osoby, które pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, gdzie istnieje bezrobocie oraz brak poczucia wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Takie osoby mogą mieć problemy szkolne, które wynikają m.in. z zaniedbań środowiska rodzinnego, co może wpłynąć na brak poczucia bezpieczeństwa. Zagrożeniem dla tej młodzieży mogą być zjawiska patologii społecznej, do której należą m.in. alkoholizm i narkomania.

Z analizy przeprowadzonych badań można wywnioskować, iż alkohol i narkotyki są istotnym czynnikiem destruktywnym dla bezpieczeństwa młodzieży. Ponad połowa badanych, uważa że zjawiska te w istotny sposób mogą zagrozić bezpieczeństwu zarówno jednostki zażywającej środków odurzających, jak i otoczeniu w którym się znajduje. Zasób wiadomości młodzieży na temat procesu uzależnienia od substancji psychoaktywnych znacznie różni się od wiedzy wśród grupy badanej młodzieży. Zróżnicowane odpowiedzi ankietowanych świadczą o ich niepewności i braku wiedzy na temat uzależnienia od narkotyków. Badani znacznie rzadziej spotykają się z narkomanią niż z alkoholizmem. Na taki stan rzeczy przypuszczalnie ma wpływ duża dostępność alkoholu i o wiele mniejsza narkotyków. Podejmowane działania edukacyjne w szkołach mające na celu zapobieganie sytuacjom zagrożenia oraz tworzenie bezpieczeństwa w szkole, nie są wystarczająco skuteczne w walce z sięganiem przez młodzież po środki psychoaktywne. W przypadku problemów młodzi ludzie chętnie korzystają z pomocy rodziny, do których z pewnością zwróciliby się o wsparcie. Z badań wynika, że szkoła nie jest odpowiednim dla nich miejscem, gdzie szukaliby pomocy w razie problemów. Bardzo niski procent wśród respondentów wskazało nauczyciela jako osobę pomocną, co może świadczyć o małym zaufaniu do pracowników szkoły. Organizowanie zajęć z psychologiem i pedagogiem szkolnym skutecznie może wpłynąć na poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole oraz przeciwdziałać zachowaniom ryzykownym wśród

młodzieży. Ponadto działania profilaktyczne w szkole, organizowanie kół zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych, a także pomocy/warsztatów w zakresie wsparcia rodziców i poprawy relacji wewnątrzrodziny są czynnikami chroniącymi przed uzależnieniami.

- **Picie napojów alkoholowych**

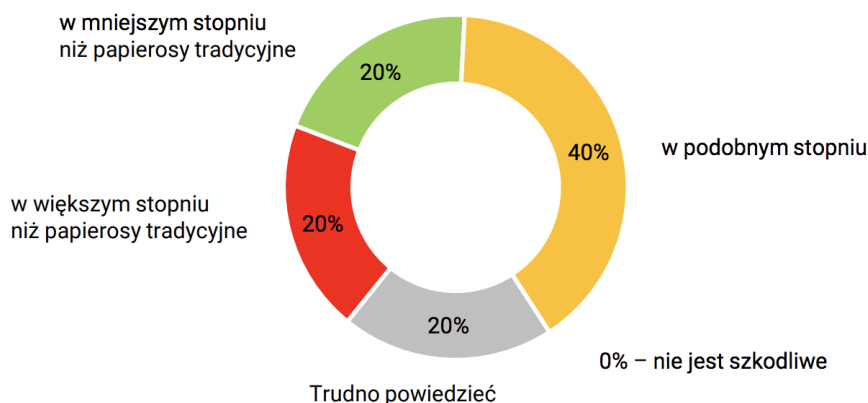
Picie alkoholu w wieku młodzieńczym może powodować zaburzenia w procesie dostosowywania się i dojrzewania fragmentów mózgu odpowiedzialnych za pamięć, powodując deficyty poznawcze i zaburzenia zachowania w okresie dorosłości. Spożywanie alkoholu przez młode osoby powoduje zaburzenia zapamiętywania i utrudnione odtwarzanie informacji, zapisanych w pamięci długotrwałej. Jest to szczególnie ważne w czasie nauki w szkole, ale deficyty te mogą być widoczne również w wieku dorosłym.

W badaniu przeprowadzonym przez CBOS w roku 2019, podobnie jak we wcześniejszych pomiarach, napoje alkoholowe okazały się najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, po którą sięgano częściej niż po papierosy czy narkotyki. Badania pokazały szybkie tempo narastania zachowań ryzykownych młodzieży, zarówno w aspekcie wieku życia jak i nasilenia zjawiska. Świadczy o tym prawie dwukrotny przyrost zachowań problemowych siedmio- i ósmoklasistów w stosunku do szóstoklasistów.

Przyrost postępowania ryzykownego wśród dzieci i młodzieży potwierdzają również dane z 2019 roku pozyskane ze szkół z terenu gminy Siedlce, w których wskazano dominujące problemy w zachowaniu dzieci i młodzieży. Są to mianowicie konflikty rówieśnicze, przemoc, agresja fizyczna i słowna, samookaleczania, nie radzenie sobie z emocjami, absencja na zajęciach edukacyjnych, niechęć do aktywności fizycznych; znacząca liczba uczniów należąca do grona konsumentów papierosów, w tym e-papierosów; wzrastające zagrożenie uzależnieniem od komputera, telefonów komórkowych, Internetu, portali społecznościowych, gier oraz gier hazardowych; niska świadomość wśród uczniów i ich rodziców dotycząca wiedzy o negatywnych skutkach zażywania substancji psychoaktywnych;

- **Palenie papierosów/ e-papierosów**

W Polsce można zaobserwować zjawisko narastającego z wiekiem problemu sięgania przez młodzież po papierosy, e-papierosy. Problem ten uwidocznili się również wśród uczniów szkół w gminie Siedlce, a zwłaszcza w kontekście używania papierosów elektronicznych. Papierosy elektroniczne są bardziej popularne wśród osób palących tradycyjne papierosy niż wśród byłych palaczy i – przede wszystkim – wśród niepalących. Palenie papierosów elektronicznych zależy od wieku badanych – wynika z badania CBOS. Osoby młode palą częściej niż osoby po 45 roku życia. Szczególnie często papierosów elektronicznych używają najmłodszy respondenci: do 24 roku życia (14 proc.).

Jedna piąta (20 proc.) badanych przez CBOS uważa, że papierosy elektroniczne są bardziej szkodliwe dla zdrowia niż papierosy tradycyjne, i dokładnie taki sam odsetek badanych jest przeciwnego zdania – uważa, że są szkodliwe w mniejszym stopniu. Natomiast 40 proc. respondentów sądzi, że papierosy elektroniczne są tak samo szkodliwe jak papierosy tradycyjne. Wyniki badania sugerują zatem, że korzystanie z papierosów elektronicznych jest nie tyle alternatywą dla palenia papierosów tradycyjnych, ile swego rodzaju uzupełnieniem.

3. Szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu

Przyjmując, że w Europie ok. 5% dorosłych mężczyzn i 1% dorosłych kobiet uzależnia się od alkoholu, liczbę osób uzależnionych w Polsce można oszacować na ok. 700-900 tys. Uzależnienie jest zaburzeniem biopsychospołecznym. Przyczynia się do rozwoju szeregu poważnych chorób. Są to m.in. stłuszczenie i zapalenie wątroby, marskość wątroby, alkoholowe zespoły psychoorganiczne, zapalenie trzustki, przewlekłe psychozy alkoholowe, czy napady drgawkowe abstynencyjne.

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe)

		W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tys. miesz.	W mieście 25 tys. miesz.	W gminie 10 tys. miesz.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	Okolo 1.330 osób: dorosłych i dzieci	Okolo 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA)

Według raportu opublikowanego w 2018 roku przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) ponad 3 miliony ludzi zmarło w wyniku szkodliwego spożywania alkoholu w 2016 roku. Oznacza to 1 na 20 zgonów. Ponad trzy czwarte tych zgonów było wśród mężczyzn. Na całym świecie aż 2,3 miliarda ludzi często sięga po alkohol, z czego 237 milionów mężczyzn i 46 milionów kobiet boryka się z poważnymi problemami zdrowotnymi związanymi właśnie z mocnymi trunkami. Aż w 45 procentach ludzie sięgają po wysokoprocentowy alkohol, a sporo rzadziej po piwo (37 procent) i wino (12 procent). Średnio każda osoba na świecie w wieku 15 lat lub starsza pije 6,2 litra czystego alkoholu rocznie. Mniej niż połowa populacji (38,3%) faktycznie pije alkohol, co oznacza, że osoby pijące spożywają średnio 17 litrów czystego alkoholu rocznie. Ogólnie rzecz biorąc, szkodliwe spożywanie alkoholu powoduje ponad 5% globalnego obciążenia chorobami. Rocznie w Polsce zatruwa się alkoholem 1700 osób, mniej więcej tyle samo ginie od chorób spowodowanych alkoholem (zarówno fizycznych jak i psychicznych), a dalsze 7 tys. umiera na marskość wątroby. Wśród najmłodszych Polaków (w wieku 15-29 lat) aż 20 proc. zgonów

ma związek z alkoholem. Według danych Światowej Organizacji Zdrowia Polacy są drugim narodem Europy, w którym spożywa się najwięcej alkoholu, tj. 10,3 l rocznie na osobę, tuż po Litwinach, którzy piją 18,2 l rocznie. Codziennie spożywanie alkoholu w takiej ilości, jaką według danych WHO wypija statystyczny Polak, zwiększa znacząco ryzyko zachorowania na raka jelita grubego oraz przełyku. Ze względu na specyficzne położenie gminy Siedlce brakuje pełnych danych w odniesieniu do naszej gminy. Zauważyć jednakże należy, że obszar szkód zdrowotnych związanych z nadużywaniem alkoholu, nie jest priorytetem działań niniejszego programu.

4. Zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie

Uzależnienie powoduje dezorganizację życia społecznego osób nim dotkniętych i ich rodzin. Istnieje wysoka zależność między uzależnieniem od alkoholu a bezrobociem, niższym statusem socjoekonomicznym, wypadkami i przemocą interpersonalną.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach zarejestrowanych było 600 bezrobotnych mieszkańców Gminy Siedlce, zaś rok później, tj. na dzień 31 grudnia 2016 roku – 536 osób, w 2017 roku - 473 osób. Na koniec roku 2018- zarejestrowanych było 390 osób, w tym 217 kobiet i 173 mężczyzn. Na koniec listopada 2019 w Urzędzie Pracy widniało 291 osób. Z powyższych danych wynika, że od lat bezrobocie wśród mieszkańców z terenu Gminy Siedlce gwałtownie spada.

W Polsce w rodzinach z problemem alkoholowym, w których co najmniej jedna osoba pije w sposób szkodliwy dla niej i dla członków tej rodziny, żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci, 2,5 mln osób nadużywających alkoholu oraz 700-900 tys. osób uzależnionych. Opierając się na powyższych danych, można przypuszczać, że w rodzinach z problemem alkoholowym żyje ok. 10% mieszkańców gminy, tj. ok. 1 800 osób.

Mieszkańcy Gminy Siedlce, u których występuje problem uzależnienia lub współuzależnienia, jak również przemocy w rodzinie oraz osoby zagrożone tymi zjawiskami uzyskują pomoc psychologiczną m.in. w Punkcie Konsultacyjnym działającym w Urzędzie Gminy Siedlce. Od 2016 roku zauważa się wzrost liczby osób korzystających z pomocy psychologa, wynika to z rosnącej świadomości mieszkańców, jednocześnie wzrasta liczba obszarów problemowych. Przy planowaniu działań uwzględniono zwiększenie zapotrzebowania na wsparcie psychologiczne i systematycznie zwiększa się środki finansowe na ten cel. W 2016 roku objętych pomocą zostało 60 mieszkańców gminy, taka sama liczba osób skorzystała z pomocy psychologa w 2017 roku. W 2018 roku liczba ta wzrosła do 75 osób, w tym 33 dzieci. W roku 2019 liczba osób korzystającej z konsultacji psychologicznych wyniosła 85 osób, w tym 33 dzieci. Większość osób zgłosiła się z powodu uzależnienia od alkoholu – własnego lub członka rodziny, przemocy w rodzinie, trudności w sferze emocjonalnej, społecznej, trudności wychowawcze. Przeprowadzone zostały również konsultacje dla pracowników GOPS oraz członków GKRPA i funkcjonariuszy KMP współpracujących w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Z danych Stowarzyszenia Na Rzecz Osób Dotkniętych Chorobą Alkoholową, Narkomanią i Hazardem „Szansa” wynika, że w 2019 roku z punktu konsultacyjno-terapeutycznego skorzystało 26 osób z Gminy Siedlce, w tym 16 mężczyzn i 10 kobiet. Do listopada 2020 roku liczba ta wzrosła do 36, w tym niepokojącym zjawiskiem jest duży udział osób młodych - do 25 roku życia. Pododdział Detoksykacji (Alkoholowy) w SPZOZ w Siedlcach w 2019 roku hospitalizował 18 pacjentów z Gminy Siedlce (w tym 2 kobiety i 16 mężczyzn), z Poradni Leczenia Uzależnień w SPZOZ skorzystało 36 mieszkańców, w tym 9 kobiet i 27 mężczyzn. Dla mieszkańców z terenu gminy Siedlce oraz powiatu siedleckiego w Poradni Leczenia Uzależnień udzielonych zostało 209 porad lekarskich, przeprowadzono 1395 sesji psychoterapii indywidualnej oraz 2 sesje psychoterapii rodzinnej. Ze statystyk Powiatowej Stacji Sanitarno-

Epidemiologicznej w Siedlcach w 2019 roku wynika, iż nie zgłoszono żadnych przypadków zatruć alkoholem i środkami zastępczymi z terenu gminy Siedlce.

Brak jest dostępnych statystyk o liczbie osób objętych terapią, w tym mieszkańców z gminy Siedlce, którzy otrzymali wsparcie terapeutyczne w Poradniach Leczenia Uzależnień działających na terenie miasta Siedlce.

Wśród najważniejszych konsekwencji życia w rodzinie z problemem alkoholowym wyróżnia się szkody: fizyczne, psychosomatyczne, psychologiczne, emocjonalne i psychospołeczne. Życie w rodzinie z problemem alkoholowym jest związane zazwyczaj z niższym statusem ekonomicznym, chronicznym stresem, ograniczonymi możliwościami zdobywania wykształcenia i kariery zawodowej. Dodatkowo członkowie rodzin z problemem alkoholowym są grupą ryzyka, która jest szczególnie narażona na przemoc. Trzeba jednak pamiętać, że przemoc może mieć miejsce zarówno w rodzinach, w których występują takie zjawiska, jak: uzależnienie, bezrobocie itp., jak i w rodzinach o wysokim statusie społecznym, w których z pozoru nie ma większych problemów.

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Siedlce jest realizowana procedura Niebieskiej Karty. Wszczęcie tej procedury następuje przez wypełnienie formularza A z Niebieskiej Karty w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny.

W 2019 r. funkcjonariusze KMP w Siedlcach przeprowadzili na terenie gminy Siedlce ogółem 1997 interwencji, z których 307 zakwalifikowano jako interwencje domowe. Sporządzono 27 Niebieskich Kart w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Siedlce w 2019 roku prowadził 47 procedur NK, w tym 20 procedur z poprzednich lat.

Z informacji Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach wynika, że na terenie gminy Siedlce w 2019 roku dokonano 224 przestępstw, z czego wykryto 156 (w 2017r. – 191, w 2018r. – 139).

Kategoria przestępstwa	Liczba stwierdzonych przestępstw w 2018 r	Liczba stwierdzonych przestępstw w 2019 r
Kradzież cudzej rzeczy	21	22
Kradzież z włamaniem	12	24
Bójka lub pobicie	0	1
Uszczerbek na zdrowiu	1	4
Uszkodzenie mienia	10	16
Przestępstwa o charakterze kryminalnym	127	140
Ustawa o narkomanii	14	15
Kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości	39	36
Ogółem	317	224

Źródło: Dane z Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach

W 2019 roku w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych KMP w Siedlcach umieszczono 113 osób zamieszkałych na terenie gminy Siedlce, z czego 60 osób do spraw karnych, 9 osób do wytrzeźwienia, 14 osób osadzonych w trybie art. 15A Ustawy o Policji oraz 30 osób do innych celów. W 2018 roku zatrzymanych było 94 mieszkańców gminy Siedlce.

Z danych uzyskanych w Komendzie Miejskiej Policji w Siedlcach wynika, że w 2019 roku, wzorem lat ubiegłych, przeprowadzono działania prewencyjno-kontrolne oraz profilaktyczne takie jak:

- „Prędkość”- W ramach akcji funkcjonariusze dyscyplinują kierowców, którzy przekraczają dozwoloną prędkość
- NURD – Niechronieni Uczestnicy Ruchu Drogowego
- „Truck & Bus”
- „Bezpieczna droga do szkoły“
- „Bezpieczne wakacje“
- „Bezpieczne ferie“
- „Bezpieczny Weekend“
- „Bezpieczne przejście“
- „Bezpieczny rowerzysta“
- „Alkohol i narkotyki”
- „EKiPA- Edukacja, Kreatywność i Profilaktyka Alternatywna“
- B&N, czyli B jak Bezpieczny i N jak Niechroniony
- „Jesteś widoczny - jesteś bezpieczny“
- „Świeć przykładem“
- „Jednośladem bezpiecznie do celu“
- „Dla Każdego jest miejsce“
- Szkolenie kaskadowe “ Aktywny i świadomy senior w świecie finansów“
- Kampania społeczna pod nazwą “ Bezpieczny Senior“
- Kurs samoobrony kobiet X edycja
- Konferencja „Widzę - Rozmawiam - Reaguję“ w ramach kontynuacji kampanii społecznej „Dopalacze - nie bądź celem“
- Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa

5. Zasoby lokalne umożliwiające prowadzenie profilaktyki

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Punkt Konsultacyjny
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siedlcach
- Placówki Oświatowe
- Komenda Miejska Policji
- Poradnie Leczenia Uzależnień w Siedlcach
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Grupy AA i AL - ANON działające na terenie miasta Siedlce
- Sądy, kuratorzy sądowi
- Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe (m. in.: Powrót z U, Stowarzyszenie „Szansa”, Caritas)
- Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna
- Fundacja Rozwoju i Edukacji „Skrzydła”
- Parafie Rzymskokatolickie

I. OBSZARY PROBLEMOWE

Na podstawie zgromadzonych danych lokalnych, badań ogólnopolskich, danych statystycznych, a także wiedzy i doświadczeń zdobytych w latach poprzednich można zdiagnozować niżej wymienione obszary problemowe.

1. Duża dostępność alkoholu dla mieszkańców gminy

Analiza problemu:

- dostępność alkoholu można badać, co najmniej w dwóch wymiarach: dostępność ekonomiczna (na zakup jakiej ilości alkoholu pozwalają dochody), dostępność fizyczna (liczba punktów sprzedaży lub czas ich otwarcia). W ostatnich latach wzrasta zarówno dostępność fizyczna jak i ekonomiczna;
- powstanie na terenie miasta, w tym na jego obrzeżach dużych sklepów/hipermarketów oferujących napoje alkoholowe, często w niższych cenach;
- w opinii nauczycieli i mieszkańców młodzież ma łatwy dostęp do napojów alkoholowych (głównymi źródłami dostępu są: dorośli, starsi koledzy, nielegalne punkty sprzedaży).

2. Szybkie tempo narastania zachowań ryzykownych młodzieży

Analiza problemu:

- wzrost zachowań problemowych wśród uczniów szkół podstawowych (konflikty rówieśnicze, przemoc, agresja fizyczna i słowna, samookaleczenia, brak umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, brak umiejętności asertywnych);
- wraz z wiekiem wzrasta liczba młodych osób sięgających po środki psychoaktywne;
- znaczne przyzwolenie dorosłych na spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie;
- znacząca liczba uczniów należąca do grona konsumentów alkoholu i papierosów, w tym e-papierosów;
- duża grupa uczniów wychowana w rodzinach z problemem alkoholowym, a tym samym stanowiąca grupę ryzyka;
- absencja na zajęciach edukacyjnych, niechęć do aktywności fizycznych;
- zwiększony kontakt młodzieży z narkotykami i dopalaczami;
- niska świadomość wśród uczniów i ich rodziców dotycząca wiedzy o negatywnych skutkach zażywania substancji psychoaktywnych;
- wzrastające zagrożenie uzależnieniem od komputera, telefonów komórkowych, Internetu, portali społecznościowych, gier oraz gier hazardowych.

3. Nadużywanie napojów alkoholowych przez osoby dorosłe

Analiza problemu:

- znaczna grupa mieszkańców gminy spożywająca alkohol w sposób szkodliwy;
- spożywanie alkoholu w miejscach publicznych;
- zwiększone zagrożenie występowania przemocy domowej wśród rodzin z problemem alkoholowym;
- przypadki zatrzymania osób będących pod wpływem alkoholu,
- wzrost uzależnienia wśród kobiet i młodych osób.

4. Ograniczony dostęp do pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin

Analiza problemu:

- niska świadomość o potrzebie i możliwościach korzystania z pomocy,
- mieszkańcy gminy w większości korzystają z pomocy w mieście Siedlce,
- na terenie gminy nie działają grupy AA.

II. GRUPA DOCELOWA

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy gminy Siedlce, a w szczególności dzieci i młodzież szkolna, ich rodzice oraz rodziny osób dotkniętych problemem nadużywania alkoholu. Ponadto Program kierowany jest do przedstawicieli służb, instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

Podczas planowania, a następnie realizowania działań profilaktycznych, szczególna uwaga jest kierowana na dzieci i młodzież. Wszystkie placówki oświatowe działające na terenie gminy Siedlce realizują zadania prewencyjne, dotyczące zapobieganiu problemom społecznym w oparciu o szkolne programy profilaktyki, zgodnie z wymogami ustawy o systemie oświaty. Programy te wspierane są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach.

III. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Ograniczenie problemów wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i zapobieganie powstawaniu nowych, podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu, prowadzenie skoordynowanych działań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych.

Cele szczegółowe:

1. Ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego spowodowanych nadużywaniem alkoholu.
2. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych w działaniach edukacyjnych i profilaktycznych skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży, promowanie trzeźwości i abstynencji oraz promocja zdrowia.
3. Ograniczanie dostępności alkoholu oraz eliminowanie naruszeń prawa, regulowanego ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

ZADANIA PROGRAMU

CEL SZCZEGÓŁOWY 1. Ograniczanie rozmiarów zaburzeń życia rodzinnego i społecznego spowodowanych nadużywaniem alkoholu								
PLANOWANE DZIAŁANIA	1.1	Dyżur interwencyjno-wspierający	WSKAZNIKI	- l. osób korzystających	BUDŻET (zł)	Zgodnie z zasadami wynagradzania GKRPA	HARMONOGRAM REALIZACJI	Cały rok
	1.2	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego (w tym psycholog i prawnik)		- l. osób korzystających		33 000		Cały rok
	1.3	Prowadzenie działań zmierzających do zmotywowania osób nadużywających alkoholu do ograniczenia jego spożywania lub podjęcia leczenia odwykowego		- l. posiedzeń, - l. wniosków o wszczęcie postępowania,		5 000		Cały rok

		(w tym: opinie sądowo-psychiatryczne, wnioski do sądu)		- l. osób skierowanych na badania, - l. uzyskanych opinii, - l. wniosków skierowanych do sądu				
	1.4	Działalność na rzecz reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – finansowanie uczestnictwa		- l. skierowań - l. uczestników CIS		22 000		Cały rok
	1.5	Podnoszenie kompetencji członków GKRPA w zakresie profilaktyki poprzez udział w szkoleniach, konferencjach oraz dofinansowanie szkoleń osób zajmujących się problematyką uzależnień i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie		- l. szkoleń - l. odbiorców		Korzystanie z ofert bezpłatnych szkoleń/ w ramach posiadanych środków		Wg potrzeb
	1.6	Edukacja społeczna (w tym pozyskiwanie i udostępnianie książek, broszur, materiałów edukacyjnych)		- l. pozyskanych materiałów		Korzystanie z ogólnodostępnych materiałów/ w ramach posiadanych środków		Cały rok
	1.7	Opracowanie projektu programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Siedlce na 2022 rok		- opracowany projekt		Zgodnie z zasadami wynagradzania GKRPA		Październik- listopad 2021

CEL SZCZEGÓŁOWY 2 Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych w działaniach edukacyjnych i profilaktycznych skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży, promowanie trzeźwości i abstynencji oraz promocja zdrowia.

PLANOWANE DZIAŁANIA	2.1	Realizacja akcji profilaktycznej pn. Edukacja, Kreatywność i Profilaktyka Alternatywna- EKIPA skierowanej do dzieci, młodzieży i rodziców-	WSKAŹNIKI	- l. uczestników - l. godzin	BUDŻET (zł)	Wykorzystanie zasobów lokalnych/ w ramach posiadanych środków	HARMONOGRAM REALIZACJI	Styczeń- grudzień 2021
	2.2	Wspieranie placówek oświatowych w realizacji programów edukacyjnych adresowanych do rodziców i wychowawców, zwiększających ich kompetencje wychowawcze, między innymi w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży		- l. uczestników - l. godzin		Wykorzystanie zasobów lokalnych/ w ramach posiadanych środków		Okresowo

		(w tym warsztaty umiejętności wychowawczych)						
	2.3	Pomoc terapeutyczno-rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i ich rodzin, warsztaty psychoedukacyjne		- l. uczestników		10 000/ w ramach posiadanych środków		Cały rok
	2.4	Dofinansowanie kolonii profilaktycznych dla dzieci i młodzieży		- l. uczestników		20 000		Lipiec, sierpień 2021
	2.5	Dofinansowanie zajęć profilaktyczno- sportowych i sportowo rekreacyjnych		- l. uczestników		20 000		Cały rok
	2.6	Dofinansowywanie zajęć dla dzieci i młodzieży w świetlicach środowiskowych.		- l. uczestników - l. świetlic - l. godzin zajęć		47 000		Lipiec- sierpień 2021

CEL SZCZEGÓŁOWY 3 Ograniczanie dostępności alkoholu oraz eliminowanie naruszeń prawa, regulowanego ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

PLANOWANE DZIAŁANIA	3.1	Wydawanie postanowień o zgodności lokalizacji miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych	WSKAŹNIKI	- l. postanowień	BUDŻET (zł)	Zgodnie z zasadami wynagradzania Komisji	HARMONOGRAM REALIZACJI	Wg złożonych wniosków
	3.2	Współpraca z KMP Siedlce w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi		- l. podjętych działań		Zgodnie z zasadami wynagradzania Komisji		Cały rok

Na koszty administracyjne Komisji przeznaczono kwotę – 3 829 zł.

Na wynagrodzenia członków GKRPA za udział w pracach Komisji zaplanowano kwotę 35 000 zł.

Na realizację działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach na terenie Gminy Siedlce zaplanowanych w ramach Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Siedlce na rok 2021 przewiduje się kwotę 28 000zł.

Zakłada się również podejmowanie działań wynikających z potrzeb, które nie były rozpoznane w trakcie budowy Programu oraz pozostawia się możliwość dokonywania przesunięć środków na realizację poszczególnych zadań w ramach posiadanych środków. Należy rozważyć w ramach niewykorzystanych środków zlecenie przeprowadzenia diagnozy problemów społecznych z wykorzystaniem ilościowych i jakościowych metod badawczych.

Łączna kwota na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Siedlce na rok 2021 wyniesie 223 829 zł.

Program realizowany będzie we współpracy z podmiotami wskazanymi w zasobach lokalnych niniejszego programu, w szczególności: Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Siedlcach, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendą Miejską Policji w Siedlcach, Stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi.

W realizacji programu mogą uczestniczyć na zasadach współpracy osoby fizyczne i prawne, podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku

publicznego i o wolontariacie oraz jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy w zakresie zadań objętych programem. Gmina może wspierać działanie tych podmiotów lub powierzać im realizację zadań Programu. Przewiduje się zlecenie zadań organizacjom pozarządowym w ramach Programu współpracy z organizacjami, w tym: dofinansowanie kolonii profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, dofinansowywanie zajęć dla dzieci i młodzieży w świetlicach środowiskowych, dofinansowanie zajęć profilaktyczno-sportowych i sportowo-rekreacyjnych, pomoc terapeutyczno-rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Podmioty realizujące zadania Programu mają obowiązek informowania o źródle finansowania/dofinansowania działania w następującym brzmieniu: „DZIAŁANIE FINANSOWANE /DOFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH/ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY SIEDLCE NA ROK 2021” - stosownie do charakteru realizowanego zadania, poprzez widoczną informację pisemną w miejscu jego realizacji, kierowaną do odbiorców. Ponadto podmioty zobowiązane są do złożenia sprawozdania merytorycznego i finansowego z przeprowadzonych działań.

IV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach środków własnych gminy pozyskanych z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Planowana całkowita kwota na 2021 rok wynosi 223 829 zł i jest ujęta w planie budżetu Gminy Siedlce w dziale 851- ochrona zdrowia (126 829 zł) oraz w ramach Roczego Programu Współpracy Gminy Siedlce z Organizacjami Pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021 w kwocie 97 000 zł.

V. ZASADY WYNAGRADZANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwana dalej także „Komisją” powoływana jest przez Wójta Gminy Siedlce i działa w oparciu o Regulamin Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siedlcach.
2. Członkowie Komisji zatrudniani są na podstawie umowy zlecenia. Członkowi Komisji przysługuje wynagrodzenie za:
  - a) udział w posiedzeniu plenarnym Komisji - w wysokości 100 zł brutto dla członka, 120 zł brutto dla zastępcy Przewodniczącego, 140 zł brutto dla Przewodniczącego,
  - b) udział w pracach zespołu do spraw pomiarów i kontroli – w wysokości 50,00 zł brutto za punkt, dla każdego członka zespołu,
  - c) udział w pracach zespołu do spraw profilaktyki -w wysokości 50,00 zł brutto za posiedzenie, dla każdego członka zespołu,
  - d) prowadzenie rozmów motywujących do leczenia z osobami uzależnionymi i ich rodzinami oraz udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grupach roboczych –w wysokości 50,00 zł brutto za rozmowę, dla każdego członka zespołu,
  - e) dyżur interwencyjno- wspierający w wysokości 40 zł/ brutto za godzinę.
3. Wynagrodzenie wypłacane jest do dnia 10 następnego miesiąca, na podstawie złożonych list obecności. Osoby nie uczestniczące w pracach Komisji nie otrzymują wynagrodzenia.

4. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu w trakcie wyjazdów służbowych, zgodnie z zasadami obowiązującymi pracowników GOPS.

VI. KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA GMINY SIEDLCE NA ROK 2021

Wójt Gminy Siedlce przedkłada Radzie Gminy Siedlce sprawozdanie z realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Siedlce na rok 2021 do końca I kwartału 2022 roku.